

POROČILO DELAVNICE Z MLADIMI

Mlado lokalno prebivalstvo je ključno za nadaljnji razvoj Negovskega jezera, ker vzpostavljajo odgovornejši odnos do okolja in hkrati so potencialni izvajalci in koristniki ponovnega turističnega razvoja. Zato je prav, da predstavijo svoje poglede na revitalizacijo Negovskega jezera. Delavnice z mladimi vključujejo različne ciljne skupine mladih. Izvajalci projekta so se odločili, da izvedejo delavnice med:

- osnovnošolci,
- srednješolci in
- študenti.

Namen delavnice z mladimi je pridobiti poglede mladih na nadaljnji razvoj Negovskega jezera in na podlagi tega pripraviti razvojne scenarije revitalizacije jezera v očeh mlade generacije.

TRETJA DELAVNICA Z MLADIMI: ŠTUDENTI OBČINE GORNJA RADGONA IN ŠIRŠE

Tretja delavnica z mladimi je bila interaktivno izvedena s pomočjo spletne ankete na spletnem portalu ENKA. Za to obliko delavnice smo se odločili, da vključimo v sam projekt tudi sodobne oblike komuniciranja, ki so med mladimi še kako razširjene in priljubljene, prav tako pa smo se zavedali, da je študente, ki študirajo v različnih mestih po Sloveniji in različne študijske smeri težko poklicati na delavnico v prostoru. Interaktivna delavnica je potekala v mesecu juliju in avgustu.

Cilj delavnice je bil pridobiti mnenje mladih študentov o dejanski problematiki Negovskega jezera, možnostih nadaljnjega razvoja jezera ter njihovem pogledu na priložnosti revitalizacije za zaposlovanje mladih iz lokalnega okolja.

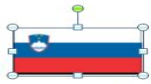
Delavnico je izvedla Mojca Kokot Krajnc iz Mednarodnega centra za Ekoremediacije, Filozofske fakultete, Univerze v Mariboru.

Na začetku interaktivne delavnice so bila oblikovana anketa vprašanja in vnesena v spletni portal ENKA, kjer se je aktivirala spletna anketa.

Anketa je vsebovala 10 vprašanj in bila sestavljena iz teh delov:

- uvodni del v katerem je bil predstavljen projekt,
- splošna vprašanja, s pomočjo katerih smo dobili vpogled v družbeno stanje anketirancev (prebivališče, smer študija, starost,...) in
- konkretna vprašanja, ki so se nanašala na projekt Revitalizacije Negovskega jezera.

Večina vprašanj je bila zaprtega tipa, nekaj tudi odprtega.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

V uvodu je bil predstavljen projekt **Revitalizacija naravnega in turističnega bisera ščavniške doline - Negovsko jezero**, ki ga vodita Pora razvojna agencija Gornja Radgona in Mednarodni center za ekoremediacije iz Filozofske fakultete, Univerze v Mariboru potekajo različne delavnice. Namen projekta je oblikovati sonaravni razvoj Negovskega jezera in ga vključiti v trajnostni razvoj kraja Negova ter širše okolice. Zaradi težav z ekološkim stanjem vode v Negovskem jezeru bo projekt pomemben prispevek tudi k pripravi strokovnih podlag in izhodišč za fizično revitalizacijo območja.

V tem uvodnem delu smo anketirancem posredovali tudi cilj delavnic, ki je bil oblikovati stališča lokalnih prebivalcev, kakšen ponoven razvoj jezera si želijo.

V nadaljevanju je sledil splošni del vprašanja, ki so se nanašala na naslednje družbene predpostavke:

- spol,
- starost,
- kraj bivanja,
- študijski program in
- kraj študija.

Od šestega do desetega vprašanja se je tematika nanašala na projekt.

V šestem vprašanju Negovsko jezero ima zaradi slabega vzdrževanja kar nekaj problemov. Katere opazite vi kot problematične za ta vodni biser, smo od anketirancev želeli izvedeti kateri so po njihovem mnenju ključni problemi jezera.

Pri tem smo jim pripravili predlogo in jim zapisali najpogostejše probleme stoječih voda:

Onesnažena voda

Zamuljevanje jezera

Poraščenost obale jezera z vlagoljubnimi rastlinami

Nižanje vodne gladine

Neurejeno okolje ob brežinah jezera

Postavljenih premalo klopi za sprostitev in počitek

Neurejeno upravljanje jezera

Erozija jezerske brežine

Izguba naravnega kopališča

Neurejeni kanalizacijski dotoki v bližini jezera

Kmetijska dejavnost v bližini jezera

Izguba živalskih vrst

Uporabo okolice za piknike

Drugo:

Sedmo vprašanje je bilo vprašanje odprtega tipa. Anketirance smo spraševali o idejah, kako bi lahko Negovsko jezero ponovno oživel.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

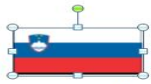

Osmo vprašanje se je nanašalo na ocenjevanje oziroma sprejemanje različnih scenarijev jezera. V naprej smo pripravili 7 različnih možnih scenarijev razvoja jezera:

- a. Negovsko jezero postane turistično območje s kopališči, tobogani, hotelom in trgovino.
- b. Ob Negovskem jezeru se zgradi mladinski dom za poletne tabore, poletne šole v naravi.
- c. Negovsko jezero postane območje za skavtske in taborniške poletne tabore.
- d. Negovsko jezero dobi status naravnega kopališča, ki deluje v sožitju z naravo. Tako je ob jezeru omogočeno kopanje in hkratno varovanje naravnih čistilnih ekosistemov, ki ohranjajo kvaliteto vode v jezeru. Ob jezeru se uredi manjša trgovina, kjer lokalni kmetovalci ponujajo gostom svoje pridelke.
- e. Območje Negovskega jezera postane učilnica v naravi z krožno učno potjo in postavljenimi različnimi učnimi točkami, kjer se lahko obiskovalci izobražujejo in ozaveščanju o pomenu jezerskih in močvirnih ekosistemov.
- f. Negovsko jezero postane del pohodne poti po naravnih in kulturno zgodovinskih biserih Ščavniške doline.
- g. Negovsko jezero se razdeli glede na območja rabe. Določen je del za športni ribolov, območje za kopanje in druge vodne športe ter del se zavaruje kot naravni habitat, kjer so postavljeni leseni podesti za opazovanje živalstva in rastlinstva.

V devetem vprašanju smo želeli od anketirancev izvedeti, katere dejavnosti vidijo, kot primerne, ki bi se vzpostavile ob ponovni oživitvi negovskega jezera. Ponovno smo v naprej pripravili nabor dejavnosti, ki se najpogosteje pojavljajo ob ponovno oživiljenih jezerih po Evropi:

- a. kopanje
- b. veslanje in čolnarjenje
- c. smučanje na vodi
- d. ribolov
- e. prodaja lokalnih izdelkov in pridelkov
- f. masovni kopalni turizem s tobogani in umetno narejeno plažo
- g. varovanje mokrišč in opazovanje ptic
- h. učenje v naravi na krožni učni poti

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

Zadnje deseto vprašanje je bilo ponovno odprtega tipa in sicer smo želeli od študentov izvedeti, katera delovna mesta bi lahko razvili v lokalnem okolju, če bi znova revitalizirali Negovsko jezero.

Po objavi ankete na spletni strani smo študente občine Gornja Radgona po elektronski pošti obvestili o anketi, jih povabili k sodelovanju in jim posredovali spletni naslov. Predhodno smo s pomočjo domačinke Martine Marušič, Nuše Pavlice Jakoljevič in Maje Žibret.

Slika 1: Vabilo k sodelovanju za študente Gornje Radgone z okolico

Pozdravljena Nika!

Najprej se zahvaljujem za sodelovanje v spletni delavnici študentov, ki poteka v okviru projekta Revitalizacija naravnega in turističnega bisera ščavniške doline - Negovsko jezero, ki ga vodita Pora razvojna agencija Gornja Radgona in Mednarodni center za ekoremediacije iz Filozofske fakultete, Univerze v Mariboru

Cilj delavnic je, da v sklopu ankete predstavite vaše poglede in ideje ter pomisleke na ponoven razvoj Negovskega jezera.

Spletna anketa se nahaja na naslednjem spletnem naslovu: <https://www.1ka.si/a/29301> in bo odprta do 10. 8. 2013. S klikom na ta spletni naslov, boste prišli do ankete.

Prosimo, da rešite anketo v celoti do 10. 8. 2013, kajti le tako bomo prišli do rezultatov in spoznanj, kakšen razvoj si želite Vi mladi in kje vidite vaše možnosti za zaposlitev.

V kolikor imate še kakšna vprašanja ali težave, sem vam na voljo na elektronskem naslovu: mojca.kokot@um.si

Rezultati delavnice bodo predstavljeni v mesecu septembru na delavnici s strokovnjaki o Prihodnosti Negovskega jezera.

Še enkrat najlepša hvala.

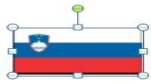
Lepe počitnice vam želim in mnogo uspeha naslednje študijsko leto.

REZULTATI ANKETE

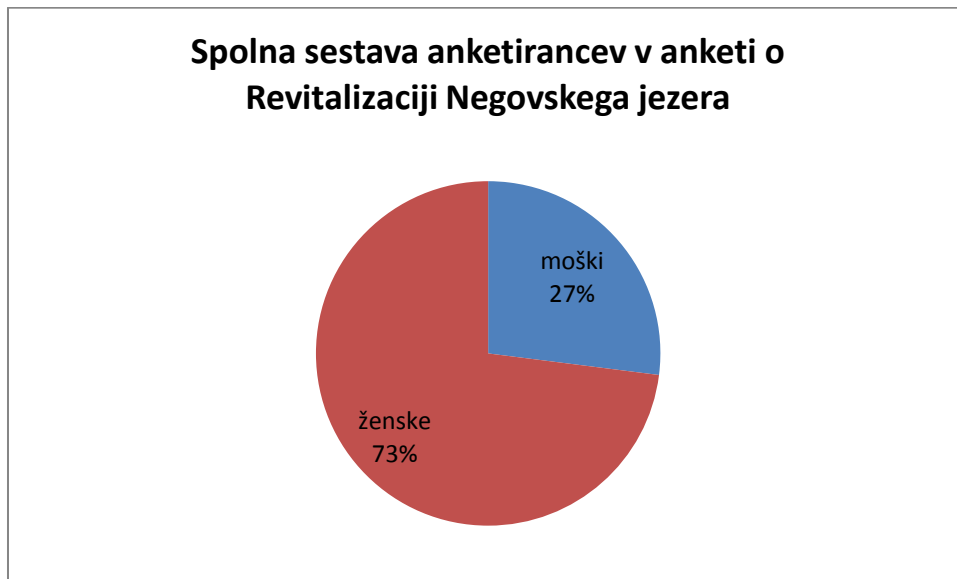
V anketi je sodelovalo 26 študentov občine Gornja Radgona.

Družbena struktura anketirancev je naslednja.

Glede na spolno sestavo, ki je predstavljena v spodnjem grafu ugotovimo, da je anketo rešilo skoraj dvakrat več žensk kot moških.

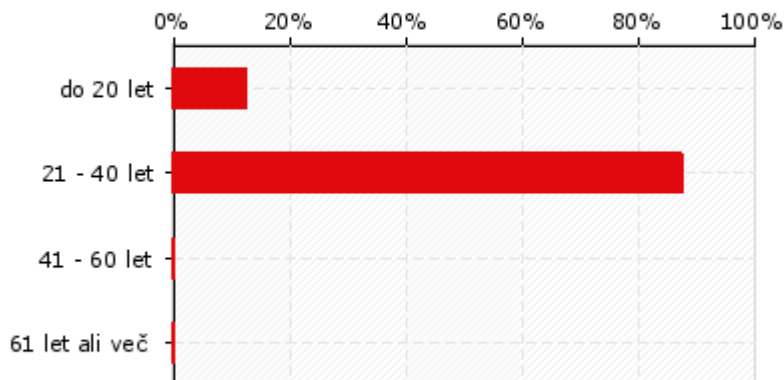

Graf 1: Spolna sestava anketirancev

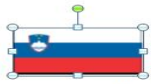

Večina anketirancev je bila stara med 21 in 40 letom. Pri tem vprašanju dva anketiranca nista želela odgovoriti.

V katero starostno skupino spadate? (n = 24)

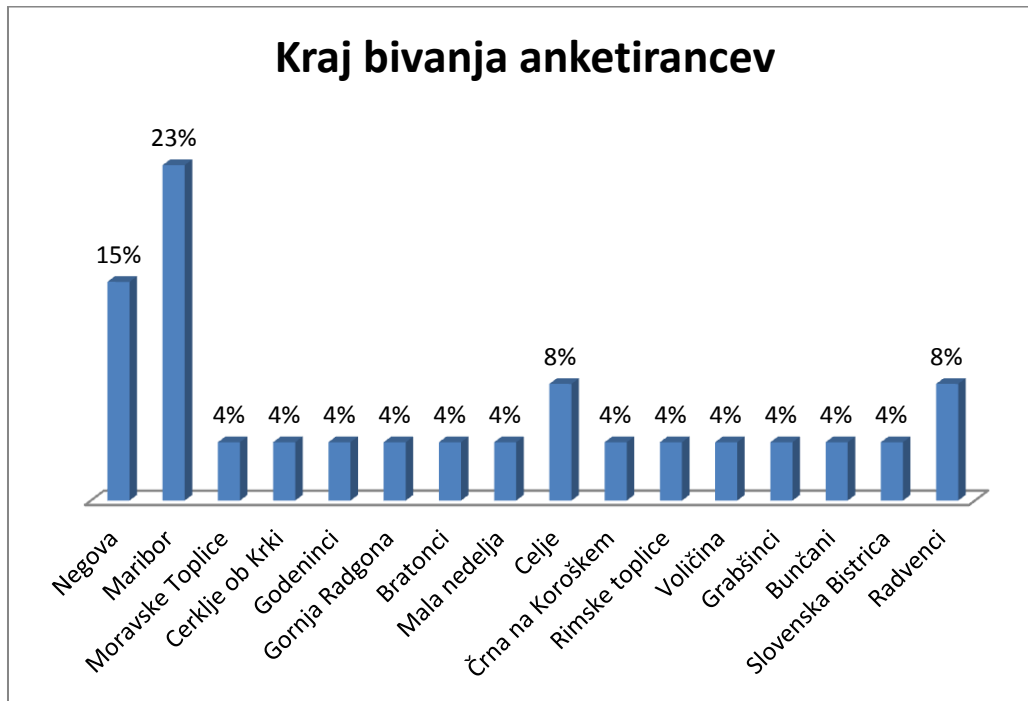
Glede na kraj bivanja se je ugotovilo, da je imelo največ anketirancev stalni naslov prebivališča v Mariboru. To razlagamo s tem, da so anketo reševali tudi nekateri študenti geografije iz Filozofske fakultete UM, ki so Negovsko jezero poznali, saj je bila posredovana anketa tudi njim. Prav tako ugotovimo, da Negovsko jezero poznajo tudi nekateri izven občine Podravja.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

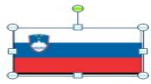
Graf: Kraj bivanja anketirancev

Večina študentov študira v Mariboru na Univerzi Maribor. Anketirani študentje v večini študirajo študijske programe, ki so družboslovno usmerjeni.

Tabela 1: Študijski programi in kraj študija anketirancev

Študijski program	Število anketirancev	Kraj študija	Število anketirancev
Dediščinski turizem	1	Portorož	1
Dvopredmetni program geografija in pedagogika	1	Maribor	20
Dvopredmetni program geografija - zgodovina	6	Ljubljana	3
Dvopredmetni program geografija – slovenski jezik s književnostjo	1	Murska Sobota	1
Babištvo	1	Ptuj	1
Dvopredmetni program geografija - sociologija	7		
Dvopredmetni	1		

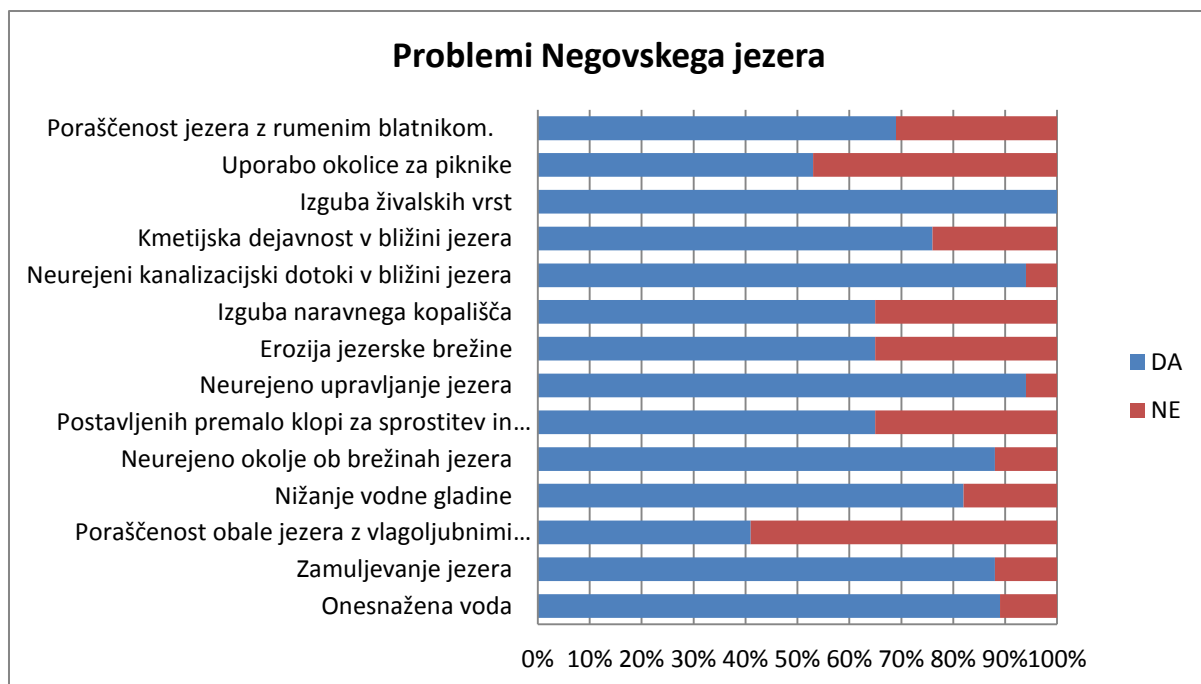

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa Investira v podeželje

program geografija - biologija			
Fizioterapija	1		
Enopredmetni študij geografija	3		
Dvopredmetni program geografija - filozofija	1		
Managment v agroživilstvu in razvoj podjetništva	1		
Bionika	1		
Dvopredmetni program geografija - angleški jezik	1		

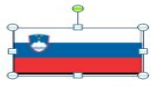
Anketirani študentje vidijo kot največje probleme naslednje dogodke na jezeru.

Graf: največji problemi Negovskega jezera

Anketa je pokazala, da naši anketiranci vidijo največji problem Negovskega jezera v izgubi živalskih in rastlinskih vrst. Kot drugi največji problem so izpostavili neurejena kanalizacija v okolici jezera in neurejeno upravljanje jezera.

Kot velik problem vidijo tudi v onesnaženi vodi, zamuljevanju jezera, nižanju vodne gladine in v neurejenem okolju v bližini jezera.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

Kot najmanjši problem izpostavljajo:

- poraščenost obale jezera z vlagoljubnimi rastlinami
- izguba naravnega kopališča in
- uporabo okolice za piknike.

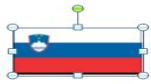
Med drugim tudi najavljajo, da se jim jezero kot tako ne zdi primerno za kopanje. Med drugim so tudi mnenja, da je potrebno razdeliti jezero na območja in se tako določi območje, ki bo namenjeno piknikom. Prav tako so nekateri za to, da se v bližini jezera ohrani kmetijstvo, ki pa mora biti ekološko usmerjeno. Nekateri pa vidijo problem zamuljevanje jezera kot naravni pojav in ne kot okoljski problem jezera.

V celoti gledano lahko ugotovimo, da so študentje prepoznali ključne probleme jezera, ki jih navajajo tudi domačini. Glavna razlika med starejšo generacijo, ki jo predstavljajo domačini in mlajšo generacijo - študenti je ta, da mladi ne vidijo problema v tem, da jezero več ni naravno kopališče. Zelo dobrodošlo pa je spoznanje, da med probleme jezera ne navajajo poraščenost brežin jezera z vlagoljubnimi rastlinami, kajti te dejansko imajo samočistilno funkcijo čiščenja jezera.

Študentje imajo naslednje ideje, kako bi lahko oživel Negovsko jezero. Na vprašanje je odgovorila le polovica vseh anketirancev.

Tabela: Ideje o oživitvi Negovskega jezera s strani študentov.

Moje osebno mnenje je, da najprej s to učno potjo in pogostim urejanjem okolice, v drugi fazi pa z razmišljanjem tega, da bi ponovno obudili dediščino kopališč (leseni podesi niso uničujoč poseg v naravo). Pa mislim tudi, da take mase ljudi, kot jih je bilo v 60ih ali 70ih letih na negovskem jezeru več ne bo (primer lahko vzamemo lepo urejen blaguš, pa tudi ni masovno obiskan).
S tem, da bi ga sonaravno obnovili in, da bi okoliške ljudi pozivali k varovanju okolja in tudi domačega jezera.
Ponovno bi se lahko oživel, le s pravimi besedami, ljudmi, ki bi imeli interes do Negovskega jezer. kot je že bilo večino povedati, bi bilo treba začeti pri vodi ali je ustrezna, čiščenju in šele nato vso urejanje. narediti bi bilo treba, kot sem jaz., ko sem delala načrt za oživitev in se takrat ni nihče posebej zavzel. Točno podati na primer.: kje bi bile hišice na jezeru, kjer bi bila hišica s prodajo sladoleda, kje omejeni bazeni itd. itd...
Ureditev okolice, z erm ukrepi.
Z eko-remediacijami.
Urediti širšo okolico kot "tematski jezerski park."
Že z ureditvijo okolice in očiščenjem jezera bi Negovsko jezero spet postalo zanimiva tako turistična kot tudi za domačine prijetna točka.
Če bi mu namenili več pozornosti in bi skrbeli za njegovo okolico.
Vsaj urejena okolica, nekaj več klopi in sprehajalna steza okoli jezera in čistejša voda bi

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

že privabili več turistov. mogoče tudi subvencije oz. nekakšna finančna pomoč z strani občine ali države za tistega, ki se hoče ukvarjat s turizmom v neposredni bližini jezera.

S čim manjšimi posegi v samo jezero in njegovo okolico, če pa že so posegi, pa naj bi bili izvedeni s sonaravno metodo. Ekoremediacije se mi zdijo primerna rešitev za to jezero, ki lahko hkrati oživijo jezero in ga ohranjajo v čim bolj naravnem in neokrnjenem izgledu.

Z ekoremediacijskimi pristopi.

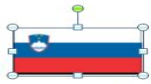
Z ustreznimi ekoremediacijskimi ukrepi.

Temeljito bi ga bilo treba očistiti, tudi samo vodo. Okolico urediti, tako da bi se ljudje nekje zadrževali več, nekje manj in ponekod bi šli samo mimo oziroma bi bil vpliv na okolje čim manjši. prostor za piknike bi se lahko menjaval v okolici na določenih mestih in bi s tem dali naravi čas, da si sama opomore vmes. dovolj (recikliranih) košev za smeti v celotni okolici, tudi tam kjer se človek naj ne bi zadrževal ali imel dejavnosti. če ljudje nimajo košev skoraj dobesedno na vsakem koraku, smetijo. razne igre, tekmovanja, druženja v vodi in okolici. parkirna simbolna ali brez, da jih to ne bi odvrnilo od obiska.

Iz predlogov mladih je razvidno, da ob jezeru ne želijo masovnega turizma, ampak tistega mehkega. Prav tako ne navajajo potreb po obnavljanju kopalnih zmožnosti jezera, čeprav se strinjajo, da bi bilo primerno le te urediti, vendar ne za tako množičen turizem. V prvi vrsti je za njih pomembno, da se jezero tako revitalizira, da bo dobilo atraktivno okolico, kjer bo ohranjena narava in čisto okolje, zaradi česar se bodo ljudje radi zadrževali ob jezeru. Predlagajo pa, da se pri revitalizaciji jezera točno določi, kje bo kaj. Številni navajajo tudi, kot primerne metode za takšno revitalizacijo pritope ekoremedaacij.

Med naslednjimi predlaganimi scenariji jezera so študentje kot najbolj obetavne izbrali naslednje:

PREDLAGANI RAZVOJNI SCENARIJI	NE	DA
Negovsko jezero postane turistično območje s kopališči, tobogani, hotelom in trgovino.	88 %	13 %
Ob Negovskem jezeru se zgradi mladinski dom za poletne taborne, poletne šole v naravi.	19 %	81 %
Negovsko jezero postane območje za skavtske in taborniške poletne taborne.	19 %	81 %
Negovsko jezero dobi status naravnega kopališča, ki deluje v sožitju z naravo. Tako je ob jezeru omogočeno kopanje in hkratno varovanje naravnih čistilnih ekosistemov, ki ohranjajo kvaliteto vode v jezeru. Ob jezeru se uredi manjša trgovina, kjer lokalni kmetovalci ponujajo gostom svoje pridelke.	19 %	81 %
Območje Negovskega jezera postane učilnica v naravi s krožno učno potjo in postavljenimi različnimi učnimi točkami, kjer se lahko obiskovalci izobražujejo in ozaveščajo o pomenu jezerskih in močvirnih	0 %	100 %

ekosistemov.		
Negovsko jezero postane del pohodne poti po naravnih in kulturno zgodovinskih biserih Ščavniške doline.	0 %	100 %
Negovsko jezero se razdeli glede na posamezna območja rabe. Določen je del za športni ribolov, območje za kopanje in druge vodne športe ter del se zavaruje kot naravni habitat, kjer so postavljeni leseni podesti za opazovanje živalstva in rastlinstva.	38 %	62%

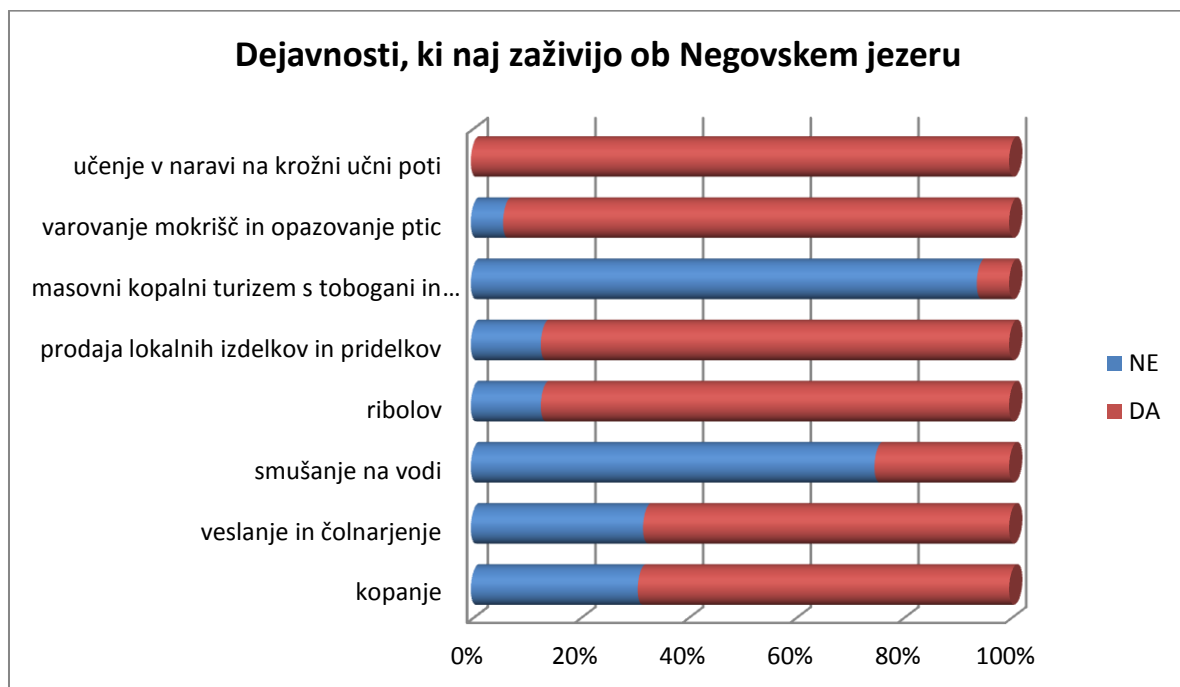
Na podlagi nabora predlaganih scenarijev razvoja revitaliziranega negovskega jezera si študentje v celoti želijo dve razvojni smeri:

- Območje Negovskega jezera postane učilnica v naravi s krožno učno potjo in postavljenimi različnimi učnimi točkami, kjer se lahko obiskovalci izobražujejo in ozaveščajo o ozaveščajo o pomenu jezerskih in močvirnih ekosistemov.
- Negovsko jezero postane del pohodne poti po naravnih in kulturno zgodovinskih biserih Ščavniške doline.

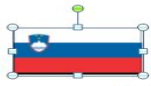
Najmanj pa si želijo, da bi to območje popolnoma spremenilo svojo podobo in postalo območje masovnega turizma.

Odgovori študentov so pokazali, da želijo ponovno razvoj Negovskega jezera graditi na naravnih in kulturnih potencialih lokalnega okolja.

Dejavnosti, ki naj bodo razvrščene ob prenovljenem Negovskem jezeru so naslednje:

Iz grafa je možno razbrati, da si študenti želijo, da bi ob jezeru bila poglobljena izobraževalna in ozaveščevalna dejavnosti, ki bi se navezovala na ohranjanje in obujanje

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

naravne in kulturne tradicije območja. S tem je močno povezana tudi dejavnost varovanje mokrišč in opazovanje ptic, ki je druga dobila največ pozitivnih odgovorov. V okviru ankete študentje močno nasprotujejo masovnemu turizmu ob negovskem jezeru kot tudi smučanju na vodi. Kot možnost med dejavnostmi, ki bi se lahko razvile ob prenovljenem Negovskem jezeru vidijo v prodaji lokalnih izdelkov in pridelkov in ribištvu.

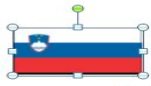
V zadnjem vprašanju so anketiranci napisali, katera delovna mesta bi se na novo odprla z revitalizacijo Negovskega jezera.

turistični informator, organizator turizma, trgovec, kmet, reševalec, (domači) obrtnik, varnostnik,
geograf, reševalec iz vode, vzgojitelj, turistični vodič, gostinec
bio izdelki, ki bi jih prodajali lokalni prebivalci; turistično informacijski vodič; animator; naravovarstvenik
trgovci, kelnarji, kuharji, nasploh delavci, reševalec oz.. z zdravstveno izobrazbo, glede na to, da bi bili bazeni
upravljalca jezera, reševalec iz vode, prodajalec
urejevalci okolice
geografe :)
predvsem takšna delovna mesta, ki zahtevajo ljudi z ljubeznijo do narave, varovanja in čiščenja okolice, kakšen majhen hotelček ali koča (vzdrževanje).
kmetijske dejavnosti, turistični vodiči
pri ribištvu, tisti ki prodaja in kontrolira karte. kmečki turizem, gostilne, restavracije v okolici. vzdrževalec jezera in okolice. vodja taborov, če bi razvoj šel v to smer. okoliški kmetje bi lahko prodajali pridelke
delo bi lahko dobili mladi lokalni vodiči za krožno učno pot. z organizacijo učnih taborov bi lahko mladinski voditelji pridobili delo. v ves proces pa bi se lahko vključevali lokalni prebivalci s svojim znanjem, zgodbami o jezeru
prodajalec, turistični delavec, učitelj, ki bi vodil poletne šole, oskrbnik
prodajalec lokalnih izdelkov, skrbnik okolice (košenje trave in urejanje okolice), vrtnarje, študente kot vodje delavnic v naravi, geografe in ekologe, ki bi pomagali pri revitalizaciji jezera
oskrbniki (ribe, kopališče), reševalec iz vode, trgovec, animator, projektni vodja, vodniki po učni poti, načrtovalec menjave dejavnosti in bodočih ureditev.

Večina bi tako po mnenju študentov se odprla poklicev iz dejavnosti raznovrstnih storitev. V teh poklicih bi se lahko zaposlovali tudi nižje izobraženi in visoko izobraženi ljudje. Vsekakor bi lahko s temi poklici pomagali k razvoju lokalnega gospodarstva.

ZAKLJUČEK

Interaktivna delavnica s študenti iz občine Gornja Radgona in širše o možnostih in priložnostih revitalizacije Negovskega jezera je pokazala, da si naši anketiranci želijo mehki turistični razvoj območja, ki bi temeljil na naravnih in kulturnih potencialih

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja
Evropa investira v podeželje

območja. Zato predlagajo kot možen nadaljnji razvoj jezera v urejanju krožne učne poti z urejeno okolico in ohranjeno naravo, ki bi izobraževala in ozaveščala ljudi o prebostih ohranjene narave in o ekosistemskih storitvah. Takšen razvoj pa bi po njihovem mnenju prinesel tudi številne nove poklice, v katerih bi lahko bili zaposleni tako visoko izobraženi ljudje, kot tisti z malo nižjo izobrazbo v lokalnem okolju.